

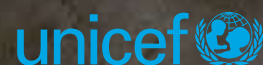
Att sova så här kostar pengar, pengar som barnen ska arbeta ihop när de vaknar.

FÖR VARENDA UNGE!

Under april kör Unicef sin kampanj *För varenda unge*, som avslutas den 1 maj med Humorgalan i TV4 klockan 20. Då visas också Amelia Adamos möte med barnarbetare i Etiopien och andra kändisars starka reportage.

Så här kan du själv engagera dig under kampanjen:

- Starta en egen insamling på Unicefs hemsida.
- Mms:a en bild på dig själv med värsta grimasen till 72 401 (du måste skriva UNICEF på textraden) och skänk 10 kronor till Unicef. Alla bilder kommer att finnas på www.unicef.se
- Köp en vit kampanjscarf i bomull som säljs i alla H&M-butiker och kostar 79:50 kronor. 25 procent av intäkterna går till Unicef.

Ska barn behöva ha det så här?

Hur ser fattigdom ut?

Hur lever barn som måste arbeta, som kanske inte har någon familj och som nästan precis startat sina liv?

M-magasin har varit i Etiopien för att se, för att bidra och kanske förstå. Vi såg hopp om en framtid, men det är långt dit.

Av Lena Tallberg
Foto Håkan Elofsson

● Gryning över Awassa, en stad cirka 30 mil söder om Addis Abeba. Solstrålarna silas genom dammet och letar sig in i det lilla skjulet och börjar väcka en myllrande hög med pojkar som sover tätt, tätt intill varandra i en hög på jordgolvet. Under sig har de lagt ut gamla, trasiga rissäckar. När det är mycket kallt använder de dem som sovsäckar.

Manitu Bakara heter kvinnan som hyr ut golvet till pojkarna. Hon tar 20–25 santim per barn och dag. Det går 100 santim på en birr, och för en svensk krona får man knappt en och en halv birr. Pojkarna brukar dela golvutrymmet

med stöldbegärliga hästvagnshjul, som Manitu också får betalt för. Det är hennes sätt att försörja sig och sin familj på.

Shukur Hasie, 8, Kefeale Dedelo, 6, Botola Shuntamo, 6, och de andra pojkarna torkar sina morgontrötta ögon och börjar direkt gå mot sin arbetsplats. Här är det ingen dusch, tandborstning och omklädning som gäller. Allt de äger är de kläder de har på sig. Deras liv levs i samma tröja och byxor oavsett om de sover, arbetar eller leker. De tvättar sina kläder själva i sjön, annars skulle de stinka av fisklukt.

vänd

De små barnen använder inte kniv när de filear fisk – de använder sina tänder. En hälsorisk, för fisken kan innehålla bakterier.

Botales, Shukurs och Kefeades liv kan du se när Unicef-galan visas i tv4 den 1 maj.

– De ska få ett bättre liv!

Jag har aldrig blivit så påverkad av en resa som den till Etiopien. – Shukurs ögon ska inte släppa mig. De ska etsa sig in så att jag aldrig glömmes.

Av Amelia Adamo

● Hur gammal är du, Shukur, frågade jag pojken med de vackra ögonen.

Åtta, svarade han. I fem års tid har han jobbat på fiskmarknaden i Awassa.

Sanningen var att han varit där i cirka tre år. Men den lille pojken mindes knappast något annat än fisk, fisk, fisk, och ett hus som han delade med de andra pojkarna. Det var hans värld. Inga mammakramar, ingen frukost, ingen godnattsaga, ingen skola (läs mer om villkoren för de här barnen i Lena Tallbergs artikel här invid).

Shukur var ett av de barn som jag träffade i samband med Unicefs och TV4:s skildring av barnarbete. Shukur var ett av flera syskon som hans föräldrar inte hade råd med. Han stöttes ut, och de sa till honom att gå till den närbelägna staden där det skulle finnas jobb. Då var han cirka fem år. Han gick i dammet en hel dag och sedan dess delar han sitt liv mellan fiskmarknaden, där han viker nät, och byn där han leker och sover med de andra barnen. Även de med föräldrar någon helt annanstans. Dessa barn växer upp och fostrar sig själva. Här finns absolut ingen som tar hand om dem. Här överlever de smarta, de som inte är svaga och undernärda och de som är tidigt uppe på morgonen och får dagjobb. Det är många hungriga barn som slåss om jobben.

Manitu Bakara säger att det går att få respit med betalningen ett par dagar... Hon är verkligen ingen mamma för de här pojkarna, som tidigt fått klart för sig att de ska klara sig själva här i världen. Curling-debatten hemma i Sverige känns som ett dåligt skämt.

Felekech Basazenew är vår kontakt i Awassa, som befolkningsmässigt sett är något mindre än Malmö. Hon jobbar på det lokala Unicef-kontoret som precis tagit fram en plan: under en femårsperiod ska ett flertal hjälporganisationer jobba för att drastiskt minska antalet barn som arbetar på fiskmarknaden. I nuläget handlar det om 300 under 15 år. En tredjedel av dem är helt beroende av *vänd*

Amelia Adamo har blivit Världsförälder. Det kan du också bli, ring 08-692 25 00 eller gå in på www.unicef.se och anmät dig!

missfärgade av ett vatten som inte renats. Han åt kanske en gång om dagen och alltid samma sak, bröd och rå fisk.

Jag tänkte på barnen hemma i Sverige, de med över 600 leksaker per unge. Shukur har också drömmar, den största var att få gå i skolan. Den andra var att tjäna så mycket att han skulle få råd med en cykel.

Några dagar senare när vi lämnade Shukur och hans kamrater för att åka tillbaka till vårt rena, välbärgade land, var min gräddvita jacka brun av damm och smuts, men kanske bär den med sig en förhoppning om ett lite bättre liv.

Min jacka är en ständig påminnelse om Shukur med de vackra ögonen och längtan om ett annat liv.

Tillsammans med Unicef vill vi vara med och göra en insats. Genom att bli Världsförälder kan vi hjälpa till. Nu är jag en Världsförälder, eller snarare en Världsfarförälder. Vi behövs, och vi har råd. Kom med du också!

Vi här på M vill gärna göra dig påmind om att också du behövs. Bli Världs(far)förälder och hjälp barn som du inte ens har en aning om vad de heter. Din peng landar bra, vi har varit där och sett både behoven – och möjligheterna. ●

forts Denna morgon som alla andra morgnar vandrar nästan som en armé av små, bruna människor till arbetsplatsen, den lokala fiskmarknaden vid sjön. Båtarna börjar komma in vid sex sju-tiden och pojkarnas uppgift är att vittja näten, rensa och rengöra fisken. De större pojkarna filear med kniv och de mindre med sina händer – och ibland även med sina tänder.

Det är barn, båtar, fåglar och fisk överallt. Hungern har vrålat i barnens magar sedan de gått och lagt sig, så då och då slinker det ner en och annan bit rå fisk.

De minsta jobbar fyra timmar om dagen och tjänar två birr. Den ska räcka till sovplats och mat. Oftast köper de en

bit bröd och kanske en samosa, ett slags mini-pirog med lite kött i. En och annan som går i skolan betalar även skolmaterial för pengarna. Och en del barn lägger undan lite pengar till sin familj – om det finns någon. Var de gör det är en gåta, men förmodligen gräver de ner dem på hemligt ställe. Visserligen är pojkarna bra på att hålla ihop och ta hand om varandra men ingen går säker för stöld. Att ha två tröjor eller en filt funkar inte särskilt länge. Den starkare tar från den svagare, den äldre från den yngre, som i djurvärlden.

Hur ser då pojkarnas livssituation ut? Hur har de egentligen hamnat på fiskmarknaden?

Kefeale, Botola och Shukur har alla

föräldrar och syskon, men familjernas små jordbruk gör att de knappt själva kan leva av vad de odlar. Därför har pojkarna tvingats sluta i skolan för att söka sig till staden. Ryktena sa att det gick att tjäna pengar där.

Deras föräldrahem är 5–10 kilometer bort. Kefeale bor hemma varannan vecka. Botola har varit vid sjön i två månader och då har hans pappa hälsat på honom en gång. Shukur bor där också hela tiden och får sällan besök av sin mamma. Ibland dyker andra släktingar upp för att hämta lite pengar från pojkarna och ge till föräldrarna.

En tanke dyker upp. Vad händer om ett barn blir sjukt och inte kan jobba, inte kan betala för sin sovplats?

De flesta av barnen har varit tvungna att sluta i skolan

forts fiskarbetet och har ingen annan försörjning. Tolv procent av alla barn i landet är föräldralösa, en femtedel på grund av aids.

– Målet är att alla ska få en chans att gå i skolan i stället, men hur det ska gå till vet hon inte exakt än, säger hon och pekar på svårigheterna:

Om man inrättar en skola i närheten,

leder det förmodligen till att ännu fler barn söker sig till fiskmarknaden, och det är ingen bra lösning. Helst vill man återföra alla barnen till sina hem eller släktingar och hjälpa och betala för skolgången där.

– De flesta av barnen har av nöd varit tvungna att hoppa av skolan och några har aldrig börjat. Få barn klarar att gå i skolan under de svåra omständigheter som råder här, säger Felekech Basazenew.

Flickor då?

Finns det inga

flickor på fiskmarknaden? Jo, knappt ett hundratal som tjänar pengar på att sälja bröd, soppa och vatten till pojkarna. Ibland grillar de även fisk och säljer.

– Och skolgången är ofta mer problematisk för flickor, säger Felekech. Risken för att de ska våldtas eller bortföras finns, och därför måste de ha nära till skolan.

Att bara en tredjedel av befolkningen kan läsa och skriva är ett gigantiskt problem och försvåras av att inte ens föräldrarna förstår hur viktigt det är att deras barn ska gå i skolan. Och hur skulle de kunna göra det, när de har så lite pengar och resurser att de inte ens kan mätta alla sina barns magar? ●

M
VAR MED
OCH
HJÄLP

Vad vill M och Unicef göra?

Vi får aldrig glömma Shukur, Botola, Kefeale och alla andra.

Vi får aldrig acceptera barnarbete.

Ändå gör vi det. Och vi köper varor och tjänster från minst 158 miljoner barn i världen.

● ILO:s definition av barnarbete är att det är en ekonomisk aktivitet som utförs av en person under 15 år, alltså inte att barn arbetar hemma för att socialisera sig och förbereda sig för vuxenlivet. Kännetecknande för barnarbete är att det exploaterar barn och tvingar in dem för tidigt i vuxenlivet.

Barnen förnekas rätten att vara barn och gå i skolan. Nästan 16 procent av världens barn måste arbeta, i Etiopien är siffran mer än dubbelt så hög.

Ellen Key utropade att 1900-talet skulle bli barnens århundrade. Det kanske det blev för svenska och andra västeuropeiska barn, men knappast i Etiopien.

Där har man precis haft millenniumskifte eftersom man följer en kristen, koptisk kalender som ursprungligen skapades som ett alternativ till den julianska. Det etiopiska millennieskiftet firades den 12 september 2007 – det millennieskifte som många hoppas ska bli en nystart, ett barnens årtusende.

Regeringen har tillsammans med Unicef gjort en nationell plan med olika mål som går ut på att alla barn ska ha rätt till hälsovård, utbildning, jämlikhet och skydd. Och mycket händer!

Ett steg är att medvetandegöra barnen själva om sina rättigheter. I Awassa

demonstrerar barnen en lördag i februari. De viftar med sina vita vimplor och vrålar att alla barn ska få gå i skolan.

Felekech Basazenew bor några hundra meter från pojkarna på fiskmarkna-

den. Så nära och så långt borta. Hon tillhör den utbildade medelklassen och bor i ett rent, fint hus bakom taggtråd.

En dag tog hon med sina döttrar för att hälsa på. Döttrarna fick en chock och frågade sin mamma om inte pojkarna kunde få bo hos dem i stället.

– Vad svarar man på det?

Felekech är inte alls uppgiven, och det är hoppfullt att se Unicefs arbete på plats, att det händer saker, att det handlar om genomtänkta, vettiga, varaktiga verksamheter. M:s kronor landar på bästa sätt.

Unicef är världens största barnrättsorganisation (finns i 155 utvecklingsländer) och arbetar ofta på regeringsnivå, som i Etiopien. Det handlar om att förverkliga barnkonventionen. Ledstjärnan är att de barn som har störst behov får hjälp först – oavsett nationalitet, religion eller landets politiska ledning.

Med andra ord, lösningen är inte att gatupojkarna flyttar hem till Felekech. Hur lösningen ser ut, återstår att se. Kampen fortsätter. ●

”Mamma, kan inte pojkarna bo hemma hos oss?” frågade döttrarna sin mamma, Felekech Basazenew, här med M:s Lena Tallberg.

